

ივერიის

გაზეთის დასავევად და გერმანულად დასავევად უნდა მიმართოს თხოვით რედაქციას ანალ-ბეჭდვით ქუჩაზე, სახლი № 9, ჰ. ხადაგველის საგაზეთოს, გოლოგინის პრესსეტში, ცენტრალურს და გრიგორის წიგნების მაღაზიას.

თვე	გაზეთი	ლირა
12	25. 6	6
11	9 50	5
10	8 75	4
9	8	3
8	7 25	2
7	6 50	1

ცალკე ნომერი — ერთა შუბრა.

1877—1887 წელიწადი

საპალიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

1877—1887 წელიწადი

აღკვეთს ნაკლებ ასული, ნაკლებ გრივადი-სე და ნაკლებად და ნაკლებად იფარს-მე ბო-სარქანსი გულითადის მწუხარებით აუწყებ ნათესავთა და ნათესავთა გარდაცვალებას პირველი ქმრისა, მეორე-მისსა და მესამე-ცოლის მისსა, მასევე გრივადი-სე მისსა და ნათესავთა და სხვათაგან მობრძანდნენ გარდაცვალებულთა გამოსახულებად ჩითარის სახლებიდან, გოლოგინის პრეს-სეტში, № 12, ზირკინანთ ეკლესიაში კვირას, 29 მარტს, დღით 10 საათზე. (1-1)

მღვდელი გრაგოლ გორგაძე და პოლიციელი ილია დამატრას-მე ვაჭრობა გულითადის მწუხარებით აუწყებ ნათესავთა და ნათესავთა გარდაცვალებას პირველი მუღლისა და მეორე-დისა თუასა მეღვინა დამატრას ასულს გიორგიყვისა და სხვათაგან მობრძანდნენ განსვენებულთა დასავევად სოფელს დილომს, ორშაბათს, მარტის 30-ს, დღით 10 საათზე. (1-1)

დღეს, 29 მარტს
ბანკის თეატრში
გაგა
წაიკითხავს მეთრე ლექციას
„მეზღვი ტარონის“ ბაში.
ბოლეთები ისყიდება თეატრის კას-საში.
დასავევს 8 1/2 საათზე.

ტფილისი, 28 მარტი
წაიღეს და შაქარს ჰხმარობენ
ვეროპში სხვა რიგადაც ფინის
გაბეჭდვისათვის, ეს რიგი გაბე-
რების მოგონად ღუფავო გადღე-
და და ამიტომაც ამ რიგს, ანუ სის-
ტემას ეძახიან გადღეისათვის. პე-
ტიონს სისტემა მართო იმავლე მი-
კეული, რომ ერთიან და იმავე პე-
ტიონს უერთნისაგან რაც შეიძლება
ბლომად წვენი გამოხადოს ფინის
მსგავს სამსხმენ დასავევებად და
ამისათვის შაქარს წყალს ჰსაჯუნად
ასხამს. გადღეის სისტემის კი სხვა
სავანაც აქვს სახელი: ამას გაბე-
რებასთან თვითონ ფინის განგარ-

გებაზე ჰსურს და იმავე წამადს
ჰხმარობს. ხოლო განსხვავება ეს
არის, რომ გადღეი შაქარ-წყალს
უშვრება თვითონ უერთნის წვენი-
სა და არა ჰსაჯუნს. იგი არაფრად აგ-
დებს არც სუნს ფინისსა, არც
სხვას მის თვისებასა და მართო
იმავლე ჰგვას, რომ უერთნის წვენი
მართო ერთი რომ უნდა მოიხარო-
ვებოდეს, ესე იგი, ის, რომ ბე-
რის შაქარი ვე უსათუობდა. რა-
ცა ან ერთი მეთი, ან მეორე ნა-
ვადო, მაშინ ცუდი ფინი დადგე-
ბა და ამიტომაც საჭიროა შა-
ქარ-წყალი ჩაებტოს უერთნის წვენი-
სა; ამ გზით ფინი ბევრად უკი-
დედა და უკეთესად ღებება.

გადღეის სისტემა ბი რა გვარისა:
ესთქვამთ რომ კარგის ფინის დასა-
ვევებად საჭიროა უერთნის წვენი
ასში ოცი წილი შაქარი*) ჰქონდეს

*) შაქრის რაოდენობის შესატყობლად
ერთი იარაღი მოგონილი ვერობაში, რომ
მელსაც სწავლა-შაქრისას ეძახიან; ამისთა-
ნა იარაღი ბეგრ-გვარია და უფრო ცნობი-
ლია ბაბოსა და ჰესლესისა.

რის ისე, რომ უბიხები არ გარეუღე-
ყენენ. ვასაკვირებოთ ის იყო, რომ
ცხენზე მჯდომი უბიხები მშენიერის
სურათს წარმოადგენდნენ; მშენიერის
იყო მათი ტან-საცმელი და იარაღი. მწე-
ლოდ იბრუნებოდა მათ შორის კაცს, რომ
ან ხელი, ან უხვი და ან გვერდი არა ჰქო-
ნოდა დაჭრილი, ან დამტყვეული. ამ
გვარი დაჭრილობა წარმოადგებოდა მათ
ის მუწუწეულის ომისაგან თუ ვე-
ბარდღეობიდან, თუ რუსებთან და თუ
აფხაზებთან. უმთავრესი მიზეზი ამ გა-
დღეულებების ომისა იყო პირველად—
დაცვა თავის თავისა იმავთან, რომ-
მელიც სცილობდნენ წარებითათა
მათივეს ნების ცხოვრება, მეორე—სხვა-
დასხვა გვარი შურის-ძიება და დასა-
რული წრეები და გულითადი სურ-
ვილი იმ ახალგაზდებისა, რომელიცა
უნდაოდა მშენიერებას გამოკიდო მშე-
ღებობათ ყოველთვის ომისა და ბრძო-
ლის ხეობი, ყოველი ტრამში ორ-ორად
ან სამ-სამი იყვნენ იმ გვარი სახელ-
განთქმულნი მხედარი, რომლებთანაც
ახალგაზდ ემაწვილებს უნდა ეცად-
ნათ თავი და მიეღოთ მაგან მოწე-

და 1/2 წილი თავისუფალი სიმე-
ვი ესთქვამთ რომ ცუდი წილიწე-
ვა ვსებდა, უერთნის ვერ მოიწია
სავაზოდ და უერთნის წვენი ად-
მონდა, რომ ასს წილიში მართო
10 წილი შაქარი და მთელი ერთი
წილი სიმევი. ავიღოთ მაგა-
ლითად ერთი თუნგი ამისთანა უერთ-
ნის წვენი. რა უნდა ჰქონდეს ფინის
დამკვეთებმა? გადღეი ამბობს,
რომ მაშინ ერთი თუნგივე შაქარ-
წყალი ვაგებოთ ისე კი, რომ 70
წილი წილი იყოს და 30 შაქარი;
იმ ერთს თუნგს უერთნის წვენი
დასახით და ერთმანეთში გადურეთ;
მაშინ ერთის თუნგის მაგიერ, რომ-
მელსაც მართო 10 წილი შაქარი
ჰქონდა და ერთი წილი სიმევი,
ენლა ორი თუნგი წვენი გეყნება
და ამ წვენი 40 წილი შაქარი ექმნება
და ერთი წილი სიმევი. ამ გვა-
რად თითო თუნგში ასს წილიწე
მოიუვა 20 წილი შაქარი და 1/2 წი-
ლი სიმევი, ესე იგი, იმდენი რაც
მაგალითისათვის საჭიროა ვიგუ-
ლისხმეთ. ამ სახით ფინი ერთ-
თ-ორად მეტი დაგადგებათ და
არც ისეთი მეტი ექმნება, რაგორც
უბიხობა.

ჩვენს გვერდს, რომ ამ გზით
კარგის წვენი უსაძლოა დევი-
ნოდ გარდევდეს, თუ კი ხინდრე-
ბიან და ფინისა, და რეკე მუდგენ. ავი
ესეცა ჰგვრებთან ვერობაში: ყოველი
გვარ ხილისაგან, რომელსაც უკი
შაქარი ცოტადა მინავს აქვს, ფინი-
ნის ავეთებენ, მაგალითობენ, აველ-
სინისა, კრიოფინისა და სხვა-
დინის წვენიდან ასეთს ფინისა
ავენდნენ, რომ ჩვენებური მეცნიერ-
ის უსათუოდ აღტაცებაში მოვდნენ,
თუ უფრო არ მოდიან. ბნი ბერში
და მისის მოძველების მიმდევარი

მიზა ეყავიკობის ცოდნისა. წინააღ-
მდე შემთხვევაში ახალგაზდს არ შე-
ეძლება გამოიწვიოს თავის თავისა
ბაში, სადაც მშენიერის ემაწვილი
ქალნი თვითონ სიძღვრისა აქებდნენ
და აღიდგენდნენ ვისმაც მამაკობას.
ერთის სიტყვით, როგორც ეხლა ვა-
ნათლებულ საზოგადოებაში თხოუ-
რებენ შენიერისთვის დილომას ნი-
შნად შენიერების ცოდნისა, ავერთებენ
ამ მითულებებისათვის საჭირო იყო დი-
პლომა მათის ეყავიკობისა, სიკედი-
ლი და სიკაცობა მათთვის სულ ერთი
იყო და ამისთვის კი ახალგაზდ
ემაწვილები მრავალ შემთხვევაში ირ-
დნენ იმ ნიარ გულდობას, რომ არც
კი დაიჯერებდა ადამიანი. ისიც ვასა-
კვირებელი იყო, რომ მიითულებს ეკი-
რის თითქმის სასწაულო-მოქმედებ-
იყვნენ და მათს ხელში იმითიოდ ვინ-
და ჰქედნებოდა სხვა-დასხვა ქროლო-
მისაგან, ანაღეც არადა აფხაზთა შო-
რის იმ გვარნი მკურნალინი დაქ-
რილობისა, რომ ერთისა ან ორის
კვირის განმავლობაში სრულიად არ-
ჩნდნენ ავადმყოფთა. მით უფრო სა-

დავციენებენ და იტყვიან: რადა-
ნაც უერთნის წვენიდან თავის-
თავად ფინი არა ეთვლება ბუნე-
ბაში კაცის შეუწვევლად, უერთ-
ნის წვენი რომ არ იყოს და კრი-
ოფინის იყოს, რა უმავსა!
დავანებოთ ამ სასაცილო საბუთს
თავი და ისევე გადღეის სისტემით
ფინის გაბეჭდვას და განკარგე-
ბად ვიდავანავით. უფრო თვითონ ამ
სისტემის სახელგანთავის მომგონი ბნი
გადღეი თითქმის არავითარს მნიშე-
ნელობას არ აძლევს იმ უფრო მეც-
ნიერების მიერ გამოუცნობადი ეს-
ტრატულს ნაწერებს, ურამდო-
სიდაც, თვითონ ბ-ნ ბერმის სი-
ტუქვიანაც კი, არა ფვინი არ ვა-
კეთდება, არ შეიქმნება. ბ-ნ გადღეის
ფინიში თითქო სხვა არა დაუნა-
სავს-არა გარდა წყლისა, შაქრისა
და სიმევიანა. იგი ამბობს, რომ
კარგის ფინის დასავევებად სა-
ჭიროა უერთნის წვენი ას წილიში
24 წილი შაქარი ჰქონდეს; 1/2 წი-
ლი სიმევი და 75 1/2 წილი. სხვა
ნაწერებში? მაგალითობენ, ნაწერის
ცილისა, ფინის მარილი, ფინის
სა და ვაშლის სიმევი, სურის მი-
მცემი ფინი და ის ექსტრატულ-
ად ნაწერებში, ურამდო-სიდაც
ფინი ფინი არ არის და რადაც
უბიხი ხელთ-ნაწერის სასწავლია?
ესთქვამთ, გადღეი ამ ნაწერებსაც
ჰგულისხმობს.—და ამ შერეობით
რა ემართება ამ ნაწერებს, რომ-
მელსაც ძვირფასს დარსებას აძლე-
ვენ ფინისა, — ამას ბ-ნი გადღეი
არ დაგადგვთ. მის სისტემით ერთ-
თ-ორად ქცეულ ფინიში, სხვა
მართო შაქარ-წყალის ჩამატებულ,
რომ ეს ნაწერები ერთი ორად ნა-
ვადი იქნება, იმითად—რომ რაც
ერთს თუნგს უერთნის წვენი ჰქონ-

და, ენლა ორს თუნგზე გიოთუვა,
და მასსადაც ერთი ორად ნაწე-
ლი საბუთი გეყნება მის ფინის
ფინი დაგადგვთ.

ავი ვამბობთ, ამას ბ-ნი გადღეი
არ დაგადგვთ და მასთან ერთად
არ დაგადგვენ ისინიც, რომელნიც
მართლის ფინის მაგიერ ნახევარ
შაქარ-წყალს და ნახევარ-უერთნის
წვენი ასაღებენ. ამას ამბობენ, რომ
ეს მუშტრის მოტუება არ არის,
ეს სუთუად არ არის.

ამ ბ-ნი ერთი მუშტრის, ვინც
უნდა იყოს, ეს უთხარით: წვენი
მეტად მეტი უერთნის იყო, ფინი
ცუდი დადაგვობდა, ჩვენ ავიღეთ და
რაც უერთნის წვენი იყო იმდენი
შაქარ-წყალი გავურეთ, ასე ვა-
ტყებდეთ და ამ მშენიერით ფინისა,
იყუდეთ. თუ ასე ერთი მოგვაგარე-
ბათ, დიდი საქმე იქმნება.

ამ ბ-ნის გადღეის მომხრენი
თითქმ ამბობენ, რომ გადღეი-
სისტემა გეყნებულ ფინი ვერ-
ფინი და კარგო, მაგრამ მაინც
იძლეულ არიან სოქანს, რომ ყვე-
ლა შაქარი წყლიან ფინისა არ
ავეთებოს. უსათუოდ უერთნის შა-
ქარი უნდა, თორემ სხვა, მაგალი-
თობენ, კარტოფილისა, დუღილი
მეტად დაწყობისა ანაღეც აძლე-
ვება და დიდაც ჰქნება ადამიანის
ვატყულებსათა; თვითონ შაქრის-
ფინისა შაქრის თანაბრება კი
ვადაჭრით ვერ ითქმის, რომ უხე-
ბელია, როცა ფინიში ჩანრე-
ფილი.

სახლი ამბავი

* ტფილისის მახრის უფროს
ენობაში მოუყენია ამ დღეებში, რომ-
ცქერიდა სახლის ცეცხლი, სადაც ეკი-
და მისი ძვირფასი იარაღი, შემოვარ-
და მოსამსახურე და მოახსენა ბატონს,
რომ ჯიქეთის თავალი-შეილი მამე-
დკირეი შენს ნახვას თხოვლობსო.
მასანი მარად წამოხატა და გვარ-
რომ შორის ქვეყნიად მოსულს სტუ-
მარს წინ მივგებოდა. ამ სტუმრის
თან ახლად ოც-დაათი ცხენისანი
ემაწვილი კაცი; თითონ მამედკირეი
იყო 18-ს, ან 20-ის წლისა. მასანს სახ-
ელში თუმცა ზორავა უმისოდ და ბე-
ვი იყო, მაგრამ იმ წინად სტუმარი-
მოხმობისა მინც სახლის პატრონმა
ბრძანა ქოხები და ცხენები დაეკლათ.
შემდეგ მშენიერის ფანსისა ერთმა
მხედრმა თვად მამედკირეისა გა-
იყვნა და ვაიბო ცალკე მასანი და
მოკრიდებოთ მოახსენა, რომ მან, მასანი
მისი მისი ახალგაზდ ბატონი
თავის ვაჭარებისა ქვეშ მისცეს
ერთი ორი შემთხვევა და მოვტყუბის
ხუთისს ან ექვსასის ცხენს ჯოჯი.
მასანი თანახმა გაუხდა და დღემწე
სათარგოდ მეორე დღე. მართლაც
მეორე დღეს დაღლია დღიან შევაჯობი

ფალსტონი

სოლი, თუ გულითადი მამობარი
(მათრობა ჩერქეზების ცნაგეობიდან)
ვისაც მოუვლია შვიის ზღვის პი-
რი და თვლიდ მოუვრებს იმ ალა-
გებისათვის, სადაც ეხლა არის აღ-
ღერი, სონი, თუფსეა, გელმევიტი,
ნოგორასისა, ანაბა და ტამანი—თი-
თქმის აზოვის ზღვად, უფროდ არა
ერთხელ ვაიგინებდა, რომ წემოსხე-
ნებისა შვიის ზღვის პირად და მას-
თან დაახლოებულს კუნძულებზედ
სტუმრებდნენ სხვა-და-სხვა გვარი
მიოულნი, რომელთა დასავაგადო-
დებდნენ ჩერქეზებისა. ეს ერთი ტომი ჩერ-
ქეზებისა სხვა-და-სხვა შტოდ იყოფე-
ბოდა და წარჩინებულნი მათგან იყე-
ნენ უბიხები, ამახეხები, ხაკუტები და
შაფსუხები. ამ ოთხს ტომში ყველაზედ
მეტად შესანიშნავნი არიან უბიხები.
არა რომელიმე ომი არ დაიწყებოდა
და არც გათავდებოდა მიოულთა შო-

დენი ბევრის მუშა და ურემი გამო-
დის წლიურად ტვილის მახრბო
სხვა დასხვა გზების საკეთებლად. ამ
ცნობათაგან სხანს, რომ შარშან ერ-
თის წლის განმავლობაში ტვილის
მახრბოში გამოხუდა სულ 37,992
მუშა-კაცი გზების საკეთებლად და
11,859 დაყოფილი ბევრის ურემი,
როგორც გზის საკეთებლად, ისე გა-
რემის ბარგი-ბარხანის გადასატან-გა-
დმოსატანად.

* ჩვენ შემდეგი დეპუტატი მოგი-
ვიდა გუშინ ოდესიდან: „ქართვი ქარ-
თველი სტუდენტები გულითადად მწუ-
ხარებს გუბატორს განსვენებულის და-
ვითაშვილის ნათესავთა და მეგობარ-
თათა“.

* ორშაბათს, 30 მარტს, ტვი-
ლისის საქალაქო საბჭოს მორიგი
კრება ექმნება. კრება მოისმენს სხვა-
თა შორის ვაჭრობის მოსწრების იმის
თარაზს, თუ როგორ უნდა ისარ-
გებლოს ქალაქის წყლის გამყვანის
მიზნებითა.

* თელიადამ გვერენ, რომ 29
მარტს თელივის ქართული ახალ გაზ-
ობად და განსვენებულის იოსებ და-
ვითაშვილის ნათესავი და პატივის-
მცემელი წირვის შემდეგ გადანიღი-
ან პანაშვილს მიტყაბუღების მოსახ-
სენებლად.

* ჩვენ მოგივიდა 22 მანათი წი-
ფსა და ფონას შუა ზევიის გამო და-
ლუბულ მუშათა კოლმეხლის სა-
სარგებლოდ. სია ამ ფულის შემწი-
ველთა დღევანდელს გახვთივლი იმე-
ტება.

* ქუთაისიდან გვერენ: ჩვენში
ძალიან შეუყვარდათ ჰილდობა. ეს ძვე-
ლებური ჩვეულება ყველას მოსწონს.
ილი და პატარა, მდიდარი და ღა-
რისი სიამოვნებით ესწრაფა ჰილდობა-
ზედ. უფრო მოსწონს ამ გარი გარ-
თობა მდამბა ხალხს, რომელიც არა-
ფერს არა ჰზოვებს, იღრანდ კი ქო-
ღობას უტკირებს.

* იქიდანვე გვერენ: 21 მარტს
დაიწვა აქ ნესტონ წყრეთლის მშვე-
ნიერი ორსართულიანი სახლი თა-
ვის საჯინბოთი და სამხარულოთი.
ამბობენ, სახლი დაწვებულ იყო.
თუმცა ცეცხლის მქრობი რაზმი მალე

ნა თავის მშვენიერი ცხენი, წა-
ვიდა და თან გაიყვანა თავის სტუპ-
რებიცა. ამ გვარ შემთხვევაში ჰასანს
არ უყვარდა თავის საკუთარის მხლე-
ლების გაყვლა; რადგან სტუპრებზე
სადმე მიღობდა, მაშინ კი თავის ღირ-
სების შესაბამად იახლებდა ხოლმე ცხე-
ნისათვის ამაღლს.

გარდა ამისა ჰასანს არა ჰქონდა
ჩვეულება, რომ ახლო მცხოვრებ-
ლებისათვის რამე წაერძოდა; ამიტომ
ეს ყამადაც სტუპრებთან ერთად გას-
წია სახის ღირსებაზე და მიადგა
იმ ალაგს, სადაც ათასის ცხენის
ჯოჯი სამოვარზედ იყო გაშვებული.
ცხენების პატრონებმა ქუანასკელი
ოცნენ იხიარეს, რომ არ დაინებ-
დინათ მტრებისათვის თავისი ქონება,
მაგრამ მათ ყველას ჰასანმა დასცა
წინელი ზარი და ერთიანად გამოარე-
კი ეს ჯოჯი. მამუდკარიც და მისი
მხლებლები მხოლოდ მოწივად იდგნენ
ჰასანის ევაკობისა, გულადობისა
და მადლობას სწირავენდენ იმ ღმერთ-
სა, რომელმაც მისცა შემთხვევა ჰა-
სანის ევაკობის და სიამარვის წა-

მოვიდა, მაგრამ მინც ცეცხლი ვერ
ჩააქრო და სახლი ერთი გადაარჩინა.
სარავლოდ უნდა ვთქვათ, რომ ეს
ცეცხლის საქრობი ვერაფრად მშვე-
ლის ქეთიასს, რადგანაც მეგობა
ტარადა. ურიგო არ იქნებოდა, რომ
ქალაქს უყუთეს ცეცხლის საქრობი
შევირინა.

* ქუთაისიდანვე გვატყობინე-
ბენ: როგორც უყვე მოხსენებული
იყო თქვენს ვახუთში, საუბრითირო
ნადობის საზოგადოების თაქს-მგლო-
ნაზეთ ამიორჩის 3. თუმბინიშვილი,
დირექტორად კი ისევ მ. ქუთათელი-
ძე. სასიამოვნო მოვლენად უნდა
ჩავთვლით იმს ვარცხნილს, რომ დაქუ-
რებმა თანაგრძობა აღმოუჩინეს თა-
ვიანთ თანამშემუღეთ და ქართვე-
ლები ამიორჩის.

* გორიდან გვერენ: ამ თვის
26-ს, ღამე, მტკვარი, ლახვი და ფა-
ნი ერთად მოვარდა. ფაშამა გადა-
ლოჯა ბერის წისქვილისკენ, მიეცა
გორის ქალების პროვინანზიას და
სატუსალო ქუჩის და შეუვრა გზა წინ-
და-წალოდ მტკვარებში. პროვინან-
ზის აივანიდან რომ გადმოიხილოს
კაცმა, ეცინება ზუსტ ზღვას დასტე-
როა, ისე შეერთდა ლახვი და ფა-
ნი.

მოაქვს ლახვს ყოველივე ქონება
წინდა-წაუღებებსა, რაც კი ვადარა
წაუღებელი წინად, თუ შერბობა,
თუ პალები თუ საწინებელი მანძი-
და სხ. და სხ. მტკვარია უფრო ამაყო-
და დაიწყო: მაშინვე საყაბის და
საქოლის სახაკს შენობას დაიქვე-
და, მიპოვოჯა ერთი ნაწილი და
მეორე ნაწილსაც რა ილია გაუთენ-
დება, ღმერთმა იცის. მიპოვოჯა
გაღმით კარინის გზის მახლობლად
ხილის სიმარე, ქეთი გაყუბებული
დაბა, მიეცა ვაჭრის აბუეის ნაეთის და
მარილის საწოლს და არც ამ სახლს
დადარა ხეირი. ბევრი ზარალი მის-
ცა პატარას, უმეტესობა შენობა
დანაგრესი და ნახევარი საქონელი
ძლივს გადაარჩინეს.

* სიღრილის მახრბოდან გვერენ:
ამ წყობის ცვირის წინად საქობარ-
მა მწყემსმა გომში წყლით ჩამოარ-
ჩო თავი. აი როგორ მომხდარა ეს
ამბავი: ახალგაზდა მწყემსი მწყემსა-

ხენისა. დაბრუნებაზე წინ მიუძ-
ლოდა ცხენების ჯოჯსა მამუდკარ-
ივი და მისი მხლებლები, ჰასანი კი
უქან მისდევდა, რომ თუ ესმე მოუ-
ვიდოდა ფიჭვი მდევრად გამოა-
გომა, პირველად თითონ შეხე-
დროდა. ორი ღმე დაუსვენებლად
მოადიდნენ და მესამე დღეს, როცა
თითქმის ჰასანის სახლამდე მიადღეს,
დაუღამდით, იძულებულინი შევი-
ნენ დაბინებულნი იყვნენ და, რასაკვი-
რელია, ამისათვის მავარი და მიუ-
გომელი ღაგე მოჰმანახეს. ჰასანმა გა-
მოუცხადა სტუმრებს, რომ თქვენ დი-
სვენეთ და ძილს მივითოთ თავი და მე
კეთენებამდე ცხენებს ეუბარაულებო-
ს სტუმრებმა ამაზე უფრო უთხრეს და
დაუწყეს ხეწვა ჰასანსა, რომ შენ
მოისვენო, მაგრამ ჰასანს არა ჰქონდა
ჩვეულება ერთხელ ნათქვამი შეეცვლა.
ვათენებამდე კიდევ ერთი ან ორი
საათი-და იყო, როდესაც ჰასანმა შენი-
შნა, რომ ვიღაც ემარება ცხენებსა
გახსარად.

— ჰეი, ვინა ხარ? სოკოცხლე ხომ
არ მოგძულებია? შეტყილა ჰასანმა.

და თურმე შირაქის მინდორში ცხვარს.
ამ მწყემსისთვის ჩაუტანია ჯვარი და
ხეშვობით თემაწინათ რაღაც საწყენი
ამბავი. 19 წლის მწყემსს ეს ამბავი
ძალიან გულს მოხევედრა საღამო-
თი ამოსულ ბინეში და დაბუნინე-
ბით თუ არა ცხვარი, შეუბნა წინე-
ლი ყველზე და ჩამოურჩია თავი.

* „HOBOS Bp“ ამბობს, რომ
ჩვენი მხატვარი ბენუა ამ ზუზულს
მიღის საქართველოსა და ამიერკავ-
კასიაში, საცა დღევანდეს ხატვის იქუ-
რის ბუნების სურათებისასა. ბენუა
ერთს თთებს დარჩება კაცისა შიო.

სია შემწირველთა

წიფისა და ფონას შუა ჩამაწილიად მიწისაგან დახობილთა ცოლ-მედიას სა- სარგებლოდ ჩვენს რედაქციას ფული მოუ- ვდა შუქად შემოწირველთაგან:	
გვ. ინანაშვილი	3 მ. კ.
გნ. ნინო ანდრონიკაშვილი	3 "
გნ. ვარსკვლავი	15 "
ილ. აბსტეპისკან	1 "
სულ	22 მან.

**იოსებ დავითაშვილის
ბარდამაშაშვილის ბაჟი**

გაქვითა „ივერიამ“ ჩვენს მოგეტანს
სამწეს.რო ამბავი: ურთოვად გარდა-
ღებულა პოეტის იოსებ დავითაშვილისა. ს.
თავითაში ცოტაში არან ისეთია, რომ
შეღებულ გულს შესტკეოთ სამძობლო
შეწოდებისათვის, მაგრამ ვინც კი არასკ
ამათ მძილდ ქუხნათ „შუბა-გაქვითს“, ესა-
სახლსა კილიათა მწერლის პოეტისა და
გარტყა... განსვენებულის ნათესავებმა
მეგობრებმა ზანაშვილ ცაბახაშვილის მის
მისახსენებლად ზანაშვილზე მჭირსა სა-
სოფლო სკოლის მეგობრები დაქუჩნენ.
ი. დავითაშვილს აღტკებთა შეწარდა
მისაქველ გულსის შეღებუნი და ამათგან პა-
ტივი სტეს განსვენებულს.

ვინ იფის, აქვსა ზოგჯერათ მად-
დუსი ინტელიგენტი ღმირდვი მთუი-
დეს პოეტის ი. დავითაშვილის სესქეა-
ზედ: ვერ ჩვენს პოეტისა რა არის და
დავითაშვილის მუხს რა იქნებოდა. არა,
დავითაშვილს, განსვენებულს პოეტს მე-
ტკვად მუშა-სახლსა დიდს პატივს სცე-
-

და, თანაგრძობას უგსადგება. ამის მი-
წეის იყო როგორც მისწიდავლი, სანა-
პატრობით ნიჭი პოეტისა, ისე იმისის
პოეტისის ხასიათი და სხალსო კილია.
ი. დავითაშვილი, სელობით ფერგა-
ე, აქვსათა გლეხი იყო, გლეხის მწიქარე-
ბისა და სეგად-დარღვის გერმანობარ
მგოსანი. მისა ჩინეც და ქანცე ნამდვი-
ტელსურს გემოვნებაზედ ანის მოწიქა-
ლია. აი მისა იმისა უთხოველი დარსე-
ბა! მართალია, აწინად ჩვენს პოეტისა-
ში გლეხურს, სახალსო კილისა და მი-
მართლებას სწავდა შეხედებით; მაგრამ
განტყ მისდევდა ამ კილისა და მისა-
თულებას, რადგანაც დავითაშვილი „მო-
და“ ამის თისხვს, მაგრამ სეგვეც იმი-
მია, რომ ი. დავითაშვილი განტყ-
ფისიქველად არ ხელდავდა თავის
ჩინეს სმიქს; იგი სულითა და გუ-
ლით ნამდვილად იმის ჰგომობადა,
რისც დამდროდა; ეუბედ გვირი იმობა-
ქსილად პოეტს. აქვსა დიდს ნიჭის
უქონლობა ნებას არ აძლევდა პოეტს
ღმრად დაჭვირება და გლეხისა და მუშა-
კაცს გულის მტერს, მაგრამ სიუბობას,
კი ვერაოვას ვერ შეესწამებო. მართა-
ლია, ჩვენს განვითარებულნი და ეგრო-
პოვად ნასწავლინი პოეტისა სწავდა
დასტრინამ მუშას და გლეხის ბუბობას,
მაგრამ ამათი გომობას სინამდვილე და
სიამოლო სულ სხვა; გეს თუ არ უე-
რეთის თითონ რამე მწიქარებას, ეს ამ
მწიქარებას ვერ გადმეცემთ და ვერ და-
ცისატუ გულ-წიქვად, ამიტომაც მდა-
ნისა საღის უფრო ისეთი პოეტები შე-
განს, რომლებიც თითონ იმის წრეს ვერ
თენან, იმის წრეში აღხლადან. მდა-
ნისა საღისა კარვად იფის, ვინ არის
„მისა“ და ვინ არა და არს მეთხვე
მისწილად ვერ გადმეცემთ და ვერ და-
ცათითრება ვერანა, რაც უნდა სესო
გეგობას.

სხვა წიქვების კაცი, რაც უნდა იფის,
მისცე სხვა... ი. დავითაშვილი მუშა-
გლეხის საყვარო შვილი იყო. ამიტომაც
მუშა-სახლსა თავის მგოსანდ იცინოდა.
პოეტს გარვად იფიდა თავის მომე-
ნისა გულისა დაწრება.

„წიქვად იფი სისწილად:
ჩვედ ამოვარი ძირითა!
სეგობის გავარდა ნუგეში,
სიმღერის ნაცვლად მტრითია!

უწიქვად გომობით დღე და ღამე
გილოდ მოვიდა ძილი,
დავითაშვილის სეგ-ღმეში,
მედა ტყე გადამდგო...“

დამითმ-მეთქი, თორემ ორში ერთი
აქედამ უსიკელილოდ ვერ წვალით.
— ნუ თუ არ გავგვიონა, რომ
ჰასანისთვის ვერ არავის არა წაო-
რთივია რა?

— ნუ თუ შენც არ გავგვიონა,
რომ სოულახს წინ ვერ არავინ არ
დასდებოდა.

სოულახის სახელზედ ორივე ხე-
ლები დაუშვა ჰასანმა და პატრებით
ჰკობათ:

— განა შენ სოულახი ხარ?
— განა შენ ჰასანი ხარ?
— ორივენი ვადავებებენ ერთმანეთს
და ისე დაიწყეს ღამარბი, თითქოს
ღირის ხნის მეგობრები არიანო.

— ოჰ, სოულახ! რამდენი ხანია,
რაც ეყებდნ შემთხვევას, რომ შენ შეგ-
ყროდა როგორც მე.

— ოჰ, ჰასანი! მეც ამას ვნატრობ-
დი და არ ვიცი, რა ღმერთი დამეწი-
ვრა, რომ ვაგებდ შენთან ასე კლ-
ნიერი ღამარბი. კინადაც ცხენების
ფეხისათვის არ დავკარგე ბუნდერი
შემთხვევა შენთან ვაცნობისა.

— არა, ძმაო, ეტლად შენ ნება

დასაკვირვებელია, პოეტი საშუალებას
გუგუებს მატრირთულს მუშას,
„ივედ, სწავლა ძილი,
იგი ცნობების ნიღა,
მამან გეგველს, ძირს დასდო,
ეტლად მათ ტვინით გავიდა.“

მაგრამ ვინ არ იფის, რომ მართა სწავ-
ლა და ისეც მუშა-სახლსა შესაფერო სწავ-
ლა ტვირის ვერ მიაშარებს შრომის
მისას. საზოგადოდ რომ თთვას, გან-
სვენებულ პოეტს სტუდენტსა, როცა
სახლს გომობის აფერას თავს ნუქს
და დაჭვირებას გეს ადგება. სი-
სლას „პუბლიკის“ წამლის მოძქანს,
მის წიქვად მქერნალობა პოეტის სწ-
მე არ იყო: საღისს მოძღვრებას, თუნდაც
მუშა-სახლსაგან, მამად და მწიქა მოვ-
ლეობას, დადს სწავლას და გამოდრადე-
ბის თისხვს მოძღვრისაგან; არც ერთი
და არც მეორე არა ჰქონდა პოეტს. კა-
დაც ამიტომ მისა „დარბეგა“, მუშა-
სახლსაგან მამოთელი, საღისსათვის გე-
გუებოდა.

**სწავლა სწავლის ფანარი
და ამ შეყვანის ღმირი**

რამდენითელი მუშა „ცნადე სწავლას,
რომ ამ შეყვანის ღმირ ვერ ქონებოდა
გვილა-მგომობობას, შესდებს და მერე
აქვსა ესწავლად“ იფის... სწავლას, რომ
სწორად უსწავლელი ღმირითა... ჰქონდა-
სწავლა. ი. დავითაშვილი კავშირს
ინტელიგენციასთან, ამ ინტელიგენციის
გლეხისა ქვედ იყო და ამიტომაც ბევრ-
ჯერ ისეთი საგანს უხედავ თავის და-
სწავლას, რომელიც საღისს გულს არაჩი-
დავს... საღისს თავისა საყვარო სწავ-
ლეობას ჰქვს ცნობარებაზედ ვინცე სა-
სახლსა გლეხისა უწინად პოეტისა, იგი
არ უნდა ასდევს საღისს შესწავლას;
წინადადებ შემთხვევაში შენდებდა იფ-
ნებას. მამუწაროდ, ი. დავითაშვილი
სწავლობდა, როცა საღისს შესწავლე-
ბის თთვს ანუგებდა და საღისს უნდაცე-
ბა და მისსესეს ეგროპოვად წარბებს... მგ-
რამ ამის მისწილად, როგორც ვთქვით,
ინტელიგენციის გლეხის იყო. ვერ ეს
ეგროპოვად გაწითინდა ინტელიგენ-
ციის უფრო თვდათ უფროსის ჩვენს საღისს,
ამიტომ რამ უგსავლეს განათლებას
გლეხისა ქვედ წინს და ი. დავითაშვილს
რად დაემატებოდა; როდესაც მის ეს
განათლებლ მარტო გავიდა ქონდას.
წიქვითეს პოეტის დაქუჩნა „სტეგრამ“
და ხელვად დანახეთ, რომ ამის მო-
დებება საღისს მოძღვრებას არ არსა, მისა

გაქვს—მიოფრა ჰასანმა, — წიქვად
ეს ცხენები სასოვარად და ჩინის გუ-
ლითლის მეგობრობის ნიშნად. თუმ-
ცა ეს ცხენები ჩინის სტუმრებისათვის
უნდა მიმეცა და თუმცა ეს სტუმრები
დაიწყებენ ჩინულ უფარის ღამარბს,
მაგრამ ამ სირცხვილს როგორც მოუ-
ჩები და დაელოცე იმ საათს, რო-
მელმაც ჩვენ ერთმანეთის შეგვამხვია.

— არა, არა, ჰასან, მე არ შემბი-
ლიან ამ ცხენების წყევანა.

— თუ ამას არ იზამ, მაშინ საუ-
კუნოდ შენი მტერი და მგომბელი ვი-
ქნები. განა მე არ შემბილიან შენთან
მოვიდენ? განა ვერ შემბილიან ოდესმე
ჩინს პატრიცისებას? ანს გარდა, მე
როგორც მასწავლებლს, უფრო მეტი ნე-
ბა მაქვს თხოვნისა, ვიდრე ორი. შრო-
ლოდ ამას ვთხოვ, რომ მონდესაც
მე ხვალ დილა აღმინა გამოვარდები
ცხენების დასარუნებლად, მაშინ შენ
უფლებს გაქვს გინდ დამპირა, გინდ
მოამკლავებისად ჩინს სტუმრები ივი-
კრებენ, რომ მე არავითარი ღმირ არ
მიხმარია ცხენების შესარჩინად.

ერთი კიდევ დაჰკვირებს ერთი ერთი

მომავლურად ხალხის გულდასაწყობად არ გვიტყობს. შემდეგში პოეტმა თითოთივე გაიხილა თავისი შედეგად, მომდევნოების დადგენას თავი დასწავს და სწორედ მასმინ დასწავს საუკეთესო ლექსებს...

ჩვენ ამ უმად სხელთ არა გვაქვს კეს და ამისა ჟღერს და ხასის ჟღერს გვაქვს; ერთი კი უნდა ვთქვათ: განსჯენებულა ი. დავითაშვილი ნიჭიერი პოეტო იყო, ამის ნიჭს მივირდა ახვილი არ უჭირა ჩვენს პოეზიას. და შემდეგში ამის მისი გავრცელება, კეთილშობილური გრძობიანი, სისინო ხასიათი და სხვა გარეი თავისა და დამაყოფისებით, რომ ამ პოეტის და კაცის დაკლებას დიდ დასწავს...

სასურველია, რომ მისა ლექსის ცალკე წიგნად დაეწიქნა. არა თუ მუშა-სახლსა, ინტელექტუალურად სიამოვნებით წაიკითხავს სოციალურ მას საუკეთესო ლექსს და სურდით დასწავს...

6. ურმაელი

ს. თაბიკი მარტის 22.

ხარკვევი

(ფურცელ-გაზეთობისად)

მინც და მინც საქმე კადვე ბის-მარჯვა. რას იზამთ? ევროპის საქმე საშინლად იოქნება, იბირია, გამოიკვანდა. ვინ გახსნის ამ კვანდას? ყველა ბისმარკს შექვერებს. რას იტყვის ბისმარკი, რას აზრებს...

ბი ამ დევებშია ბისმარკთან ღია-პარაკი ჭიკინია ერთ სახელმწიფო-კაცსა და სხვათა შორის უკითხავს: თქვენ როგორა ჭკვიერთათ, იქნება თმი ამ ახლო სახეებში ან ადამიან-დღეობი ან დასავლეთში, თუ არათ? ბისმარკს ან რა პასუხი მოუცია, როგორც გავრწმუნებს ბეღლის გავითი „Alteuse“:

ამ ორის თვისი წინად მეცა მეფეოდა, რომ ომი უბრუნებლად ასტუდებოდა. დღეს კი აღარა მეფეა, მაგრამ მინც კაცი უბრუნებლად მზად უნდა იყოს ვინ იყოს, რომ მოგესტყვიან... ხანდახან ისეთი რამ ვამბობებოდა, რასაც კაცი სწოლად არ მოულოდა. ამა ვინ მოიუქრება და რამდენსავე წლის წინად, რომ მე და რბის პაპი მეგობრები შევეწყობოდით. პოლიტიკაში ყველაფერი მოსალოდნელია. სოფლები უნდა ფრთხილად იყოს კაცი, თვალთ ადვილად. ვინ იყოს, შენთვის გულ-დასწავლული ვარ, ფიქრი არაფრისა გექმე და აი უცხად გამოაგრ-

მანეთი ახალმა მეგობრებმა და წვილ-წამოვიდნენ. განთიადისა ყველაზედ უფრო წამოვიდნენ და მამეცდებოდა. მისი სახე სხარულით შეშინებოდა იყო, ერთის მხრით იმიტომ, რომ მასთან იყო და მეორეს მხრით კიდევ იმიტომ, რომ უცრად ათასის ცხენის პატრონი ვახდა.

— აბა, ძმებო, ჰასანი ენახათ და წასასულადღე მოგეშინებდით. მხლებელი წამოვიდნენ და მივიდნენ ჰასანთან. ჰასანი ერთის ხის ძირს იწედა და ეძინა.

— ჰასანს ვახლავართ, სიცოცხლე და გამარჯვება ჰასანს, წამოიხანს ყველამ ერთად.

— ოჰ, ძმებო, ნუ თუ წამინებთა აბა, აბა, დაბრუნდით ცხენები და გვექანათ დაბრუნდით.

მაგრამ სად იბოვიდნენ ცხენებსა, როდესაც სოულანი ჭერებით გრეცობდა და ღიღინებდა იყო მათთან და მარჯვნივ. სტუმრები ცოცხალი შევიქრინდნენ, მაგრამ ენა ჰედავდნენ თავის აზრის გამოცხადებასა. — ჩემს სიცოცხლეში არ დამმარ-

დებ ვილც პოლიტიკა და თავზე მხივით დავეყენე... პოლიტიკა და ხმას ნუ ამოიღებთ... ვითამ ბისმარკს გადუწვევითა ხმის ამოღებას... ვინ იყოს, ბისმარკის სიტყვიდან „ჰოვ“ გამოდის და „ხარკ“... პოლიტიკა და მიკვდით, რის თქმა უნდა?..

გავითი „Современная Иаивѣтѣ“ სულ სწავა აზრისა და დევანდელი პოლიტიკის აწერდნენ სახეებზე, გავითი ყველაფრის ბრალს ოსმანეთსა სდებენ.

დღეს ყველაზედ საშიშია ოსმანეთი... ამისი მისი გავითი უნდა იქნეს, ცხოვრობს და დამარცხდება ხან ჩვენ გვემართება, ხან სხვას. მაგრამ ვინ გავითი იყოს, რომ ოსმანეთის მთელ სახელმწიფო არსებობა ასტუდებოდა. მაგვრობა ვერ დღესაც მოესტყვიან არის. ამას უნდა დავიფიქრობოთ პოლიტიკის არსებობა და ეს არსებობა ისეთი ძლიერი იქნება, რომ ვერგა ვეღარ მოიხმებს და იმდენად იქნება საქმე ჩაიროს. თუ ეს ეს მოხდა, მაშინ ყველა სახელმწიფო თავს წამოიღებს და საჯარო ომი ასტუდებოდა. ვერგა სი მთელი უნდა დღესამაშინ აღმოვაჩინო იქნება მიქველი, საუბრავის გზა და ხელ-ფეხი გახსნება და რასტყვივლი, მდებარე ფაქრი იუბროს გერმანიისა...

ყველა ეს იქნება ასეც მოხდეს, მაგრამ გავითი-კი, ჩვენის ფიქრის, სცდება, რომ ამის ბრალს ოსმანეთსა სდებენ. გავითი ტუტილად თვალსა ჭკუტვებს და ვერა ჭკუტვებს, რომ ადამიანსავეთის საქმისათვის უკრავი მძლავრს კაცს ჩაუყვანდა ხელი...

რუსეთი

„Сибирская Газета“ სს სერენ: რომ ნოვოტროიკის მცხოვრებნი ძლიერად დიდ გავრცელებაში არიან უკრავი მოსახლესა და ბევრნი შიმშილით იხრებიან, მაგრამ შეველა არსაიღებოდა მოვლეთი.

— რუსეთის გავითი გვაუწვიებენ, რომ მომავალი წლის ციმბირის უნივერსიტეტში პირველად დაიწყება სწავ-

თვია ამ გვარი მარტვი, წარმოსთქვა ჰასანმა, რაც მე ეხლა მომივიდა. ერთი კერია უძლიერად ეყოფილია და ძილი არ მამოკლებია, ეხლა არ ვითხოვ, თუ რა ღმერთი გამოიქრავს. ეს სირცხვილი საულადავლად მიმეყვს. მაგრამ არავინა; თქვენ აქ დაბიჯადეთ და მე, თუ ცოცხალი ვარ, უკანვე დაბრუნდნენ მთელს ფოჯას.

ჰასანი მოახტა თავის ცხენს და მართლად დღევანე სოულანსა, შევექნა სოულან, სოულანმა ერთის სოულით მოუკლა ჰასანს ცხენი. ჰასანმა მოუკლა ათიოდე ცხენი სოულანსა და მის მხლებლებს და შემდეგ ისევ მსწრაფლად დაბრუნდა უკან.

— მძლიერს მტრებმა, მომიკლეს ჩემი ცხენი და აი ეს უნარები დამიტოვეს. თქვენი ოღონდ-კი ნუ მოიწყობენ და ამა-დღეც ვაჭყვებოდა, რა შეუძლიან თქვენს ჰასანსა. სტუმრები სახლში დაბრუნდა და თვით კი სალადე ვადაიკრავა. მეორე დღით მოუტრეცა თავის სტუმრებს მასში ცხენი და სხვათა მამეცდებოდა, მიიღეს ეს პატარა საწუქარი სასურავლად. სტუმრებმა დიდ

ლა და გვირ გამართული იქნება მხოლოდ საექიმო, ფიზიკა და მათემატიკის ფაკულტეტებში.

— რუსეთის სოფლებში უფიქრიან, რომ ცხენის ქურდები ძალიან გავრცელებიან. აქამდე ცხენებს იბარებდნენ კაცები და ახლა, როგორც ვახსენებ, მოგვიხიბრობს, ერთგულებს, კოვანის და კურლანდის ტუბერნოებში ქალღმრთელად დაუწყევით ცხენების პარკა. ამ ცხენის მპარე ქალღმრთელად სხევი გაუთქვამს ერთს ქალს, რომელიც ხან-დღის-ხან კაცის ტანისამოსს იცვამს თურმე. ამ ჩამდენისამე ხნის წინად ეს ქალი მოსულა ქალქში, უყრიდა ერთი ურემი შეშა, ნახევარი ფეხი მაშინათვე მიუტია და უთქვამს, რომ შენგან შეშა არ-ვის უყრიდა. მეურვე გამოსულა სახლიდან და ცხენი იქ აღარ დახვედრია. გამეცდებოდა უთქვამს, რომ ერთმა ქალმა ეს არის ეხლა ვაიარა ცხენითა. მაშინათვე გამოსდგომიან ამ ქალსა, დასწავნიან ძირი-ეღ უტყვიან, ერთს სახლში დაუმეცდებოდა და სამი დღე მივირ-მეყურებოდა შეუწინავეთ. გვირ კი უთვინდა ქურდას, მაგრამ სამის ღიღინა ტრიბითი უთხოვინა, წყალი მინც დამალევიერთა. შემდეგ გამოუშვიან სახლიდან, მაგრამ ოთხის ღიღინა შენდებ ქალი გარდაცლილა სიცივისა და შიმშილის გამო.

— ამ ოცის წლის წინად იბოროს ცხენების მცხოვრებელი გლეხი ტიბომირი, რომელიც საგარეცხლეს აკეთებდა გარდასახლებულ ინგლისში და დამდარა ერთს ინგლისელთან. რამდენსავე ხნის შემდეგ ეს ინგლისელი გარდაცლილა და რაკი ჰქონია, ტიბომირისათვის უნდებოდა, სამეცილი მდებარე სახარბილოც არა ყოფილა-რა, მაგრამ ტიბომირის ამ ფულით გაუმარტავს საკუთარი ქაჩხანა და ძალიან დიდ ფულს. მოუგია ასე, რომ სოფელი შემდეგ ჩამდენიმე ათასი თუმანი დაჩენია. ამ ფულს მემეცილი უთქვამს მშარის ტიბომირისა, საუკლი გლეხ-კაცი, რომელიც უბრალო მომუშავე რუსეთის ერთს ქარხანაში.

მადლობა შესწირეს, ბოდიში მოსთხოვეს, რომ ამოღონ შეუწუხება მოგვეცნა, და იმ დღესვე გავუდგინენ თავის ვახსა.

გავიდა ერთი წელიწადი, გავიდა მეორე. ერთს დღეს ჰასანი მორითო, შეიკანმა მშენებლის ტანისამოსით, იხალა შესაბამის მხლებელნი და ვაღიდა ვაბარლოში სოულანის სახანავად. სოულანის სინარულს ეგრეთვე ვერ გავიხსენებდი იმ დროს, როდესაც მან დაინახა ჰასანი. ვასც იმავე წაშ ბრანება, მოეშინებოდა მოსალხნად და მონაბეგეთ მრთელის ვაბარლოს თავდაწნაუფრებოდა. ჰასანი დიდს სინარულში შევიდა, მაგრამ როდესაც დაბრუნდა მიჩენილ ოთახში, დიდს გარეგნებას მიეცა. ჰასანმა შეაშინა, რომ როგორც სოულანი, ავრეთვე მასთან ყოფილი სტუმრის, ახ ცხენონანადის, დაიარაღებულნი იყვნენ და სალადე ემზადებდნენ წასასულად.

— ძმაო სოულან, უფროა ჰასანმა, მე ვიცი, რომ შენ და შენი სტუმრები სალადე ემზადებოდით ვასამეცდებოდით და თუ ჩემი სიყვარული გავქვს, ვაგებ-

უცხოეთი

ბილბარნი. როგორც ხსნის, სტამბოლი ოქტომბერში წავიდა, ამისა გავითი „Times“-ის კორესპონდენტის რომ პრინცი აღქმანდრე ბატენბურგი, ჰასანის და დაქვითისა, თანხმად ბატენბურგი და ჰასანს შეერთების ბოლო-გარისს მთავრად ყოფნა, თუ არა. თუ სწორედ ეს მოხდა და ჩემი ნათქვამი ასრულდა, სომხებს მდგომარეობაში ნახარება ბატენბურგი. რა უნდა ჰქნება ბატენბურგმა ესა, როცა ბოლშევიკის საქმე შეტად გამეცდებოდა, როგორ უნდა და მოუაროს ამ საქმეს და წასტყვას ნა-მთავრად, რადგან ამას წინად სულ უნდა და იტყვებოდა იქნა სამსწრედგან გადამდგარაყოფა; მით უფრო გაუშვალა-ვა საქმე, თუ ვერგა მისი არ დაუქვას და სახლს არ გაუქვს. რუსეთი არასოდეს არ დასთანხმდება იმის მთავრად გუბერატორს ამ საქმეს, მაგალითად, მოქონადმდე ცნაკვის დახი და რადიკალური, რომელიც თხოვრებოდა, რომ მკვერდინა სულთანს უნდა გამოეყვინა და ბოლშევიკს უნდა შეუერთდეს.

კორესპონდენტი ასასლებს მალაო-ბარნოვისს, რომელსაც ვერს დროს დასთანხმდა იყო, ბოლშევიკის სამთავრო-ტანტის განდევნად დაგინაშინათა. — და ამისა, რომ სწორედ ბარნოვისთანაა გაცნა სწორი ბოლშევიკის მთავრად. მალაო ბარნოვისი ასეთი ვიცია, რომ არც დიდი თხოვან უნდა იმის დაყოფი-ბის და არც ბუქს დაიფრეცავს თავის მტრისა სასტავად დასჯას და ჩამარცხებოდ. მალაოს ბუქს არ ენადვლება, ვინ რას იტყვის იმის მთავრობასა და დანის სასწავლოთა რა-რასთანა იქნება ის. ახ ინგლისსაც სწორედ მალაო ბარნოვისთანაა გაცნა უნდა, რომ ბოლშევიკის მთავრად იქნეს ამოწმებული.

— პარტიულად დაქვითი აუქვერს ამა „Times“-ის: აქ მოსულას ამჟამადგანს ხსნის, რომ თუ ვინცაღას პრინცი აღქმანდრე ბატენბურგს ბოლშევიკის მთავრად ყოფნა სთხოვეს, ბატენბურგი უარს იტყვის და იქნება მხოლოდ მასინ და-ყოფილი, თუ ვერა დადინ სასწავლო-ფანის დასთანხმებთან მას მთავრად ყოფნას. ეს კი შეუძლებელია, რადგან

ზავრე ეხლად მათთან და მე კი აქ მოცილი შენ დაბრუნებამის.

— არა, არა, ძმაო ჰასანი ეს სტუმრები თავის განაზე აღვანა; მე მხოლოდ უნდა გამოესალმებოდინ და მხოლოდ ვიდები იმითათა.

— ვერა, ვერა, სოულან, მე ვერ მომაცხუტებ ვასწრე ეხლად, თორემ მე თითონ მოგვამ ცხენზედ ვაძლევი სიტყვას, რომ შენი მთავრებამთი აქ დაჩენი, თუ ამას არ შემეცნებოდა, მაშინ უკანვე წავალ ჩემს სახლში.

— ოჰ, ღმერთო, რა ნაირი მშუხარება მომაცხენე! პართალია, დილა მართალია, ჰასან, მე ვერმადვლებოდა წასასულად ამ სტუმრებთან, რადგან ვაქ მთხოვეს ომში გვიშვებოდა. მინდოდა დაჩენდა, მაგრამ რაკი არა გენება, ესარულეს შენს თხოვნასა და მივიდვარ. აი ეს ჩემი სახი და, რომ-ინდაც შენ ჰედავებოდა, იქნებანი შენი მასინძელი. ამას გარდა ჩემი ბუქები დაჩემის სოფლების მცხოვრებნი სულ შენი მონები იქნებოდა. არ მოიწყინო; იმედი, მაღ დავბრუნდები. ვაღის ერთი, ორი, სამი, ექვსი, ცხრა თვე და სოულანი კიდევ გვირ არ

რუსეთი უკავებოდა წინადმდეგ იყო და წინადმდეგ იქნება ამისი.

— ვინგანდ დევე-მთა სწერს „Independence Belge“-ს: აქ ვკვლიან ამ აზრისან არან, რომ, როგორც ეტყობა, ბოლშევიკის საქმე ყველას მთავრადგან და დანის სასწავლოთა სწორადე ყვერადგან ავან-მეცდებოდა ამ საქმესა. დიდთა სასწავლოთა უკუყოფით აქამდინაც დაბოლოებულია ეს საქმე, რომ გუ-დითა ჰედავებოდა და მოქმადინებულნი იყვნენ, მაგრამ ხსნის იმისი მხოლოდ რუსეთისა და ოსმანეთის სოვლანის ასეთის სასწავლოთაგან, რომელიც რამდე ინტერესი აქვთ, მთავრად ამ საქმეს და დამოტომ უყრს ან აბურტუბს, ვითამ და როგორც უნდათ, ისე მოუარონ ამ საქმეს ოსმანეთს და რუსეთს, როგორც უნდათ, მთავრადგან ბოლშევიკის დაყოფილიან, — ჩვენ რა საქმე გავქვს.

მადამონი. ა. „Frankfurt Zeitung“-ს ამისა, რომ ელს-სლოტა-რინციას მკვადრნი მანც კადვე აღუ-კველნი არან, თუქცა გამოცხადებულა იქნა, რომ ამ მკვერის გავრცელებაში ვინცა იმედი გვლავება არ იქნება მოსწონილია. მკვერნი თან-დათან უფრო იმეცნა საფრანგეთს მიმართიანგანმობისა. მკვერთებო, ამას წინად რვა წყნ-ვებს ეცნ სამის ვკითხეთ ცნაკვა დაქვე-დეგა გადუქვერეს იმის გამო, რომ სა-დარბის დროს „მასწავლებლას“ ქმე-როდნენ თურქს სკვებოდა კადვე ბუქის დასტყვას, იმიტომ რომ აწერებოდა დროს დღეს: სნათ: „გაუმარჯოს საფრან-კეთისა“! ამ უქანს-სწავლი ქმე-მკვერის თითოთ ცნაკვა დაბატმეუბს გადუქვე-რეთა.

— ბურლინგან დევე-მთი აუქვერს გას „Times“-ის: იმეცნობოდა გერმანიის ვაღჭებდა რუსეა გავიხსენებ, რომ დღეს ცნაკვა ომი დღე იქნა და გარდა არ გამოიყოფა. თავის დაბადების დღეს ვაღ-ჭეშის 1,648-მდე მოლავის დევე-მთი მოუყვანა, 1,517 კვრამადგან, 23 აზიად-გან, 92 აფრიკადგან, 10 აფრიკადგან და 6 ავსტრალიადგან.

აშლანსიბანი. სტამბოლადგან აუქ-ვერს ინგლისის გასტყვებს: იმ ამავ-ბის, რომ ავანდის ემონას ჰასანს, რუსე-თის წინადმდეგ სამდეთი ომი გა-მოაცხადოსა, დიდად ახლავდა ოსმან-ნი. სულთანსა ოსმანეთისა მამანეე მის-

დაბრუნებულა უნა, მაგრამ ჰასანი ისე ავარებს დროს, როგორც მეუ-თავის სამეფოში. ყველანი მისტეტილი თვლებში და ყველა ცილილია მი-სიამოვნებას. ერთს დროს ერთმა ჰე-კანის მხლებელთაგანმა სთხოვა, ნება მომეც ერთს მახლობელს სოფელში წვილდ ქარწილში. სალამო ვანს მორიბინა ამ მხლებელს ქარწილი-ლია, მაგრამ სხეცდელ ფერი არა ჰქონდა და საშინლად კანკალდობდა.

— რა დამართობენ? ვითხა ჰასანმა — ბატონო, ბატონო! ნეტა არ წაე-სულიყავი?

— რისთვის? — მისთვის რომ იმ წყველ ქარ-წილში ერთი იმისთანა ახალგაზრდა ქალი ენახე, რომ ტინიც, სულიც, გულცი სულ ერთად ამყრია და მომ-შალია.

— არა გეცხენიან ამ გვირის ღა-პარაკისა აბა რას ამზობ? რამდენი ტუვა გეცვია და არაოდეს ტინი არ დავანებოდა და ახლა კი სულ ერთი-მა დედა-კაცმა შეიძლოა შენე წახდენა? — ვაიმე, ბატონო, თითონ მიპრ-ძანდით და ჰასანით, რა ქმინდებდა, რა მშენა, რა მოვარევა, რა უტყუარი და უწყალი ღამაშია! (დასასრული იქნება)

წარს თვის წარმომადგენელთა ღირსი-
სა და პეტროვსკში, რომ ნამდვილად
და დატყვევებული შეიქცევიან ეს ანა-
და ბერძენთა გამოხატული ინტერესისა და
რუსეთის მთავრობისა, რომ არც ერთს
მოსაქმნებდა სეპარაციის ნება არა აქვს
სამართალი იმ დაიწყოს ხელისუფლების
დაურთველად. ის ვარაუბრებს, რომ ოსმა-
ლებთან ამისთანა ანა დატყვევების ნება
მაჟიგათი, იმით თუ ახსნება, რომ და-
ნარჩუნ მასსეპარაციის შიშით უნდა და-
სა და უნაჩინებო გაკავრდეს და ამ
ბოქსება გამოაწვიონ.

ამერიკა. ბრუნდის საერთო საზო-
გადოებას წინადაცხადებდა მართალი გამო-
უცხადება მისივესი ყველა მხარეში
მცხოვრებელ ამერიკელთა და ირანდელი-
თა შიშით, რომ გლდსტონისა და პარ-
ნელს ურდვასიერება მხარი მიუცხადებდა
ყოველ გვარში შექცობას და დასწრება ად-
მოქინითა.

**საისტორიო და საბიბლიოგრაფიო
წიგნი**

წიგნი მეხამე

III

საქართველოს ლიტერატურას ბრა-
სე სამ დარგად ჰყოფს: ლათინურულ-
ულს, პოეზიად და ისტორი-
ულს.

ნი დაივიწყებთ, რომ საქართვე-
ლოში განათლებად დაიწყო ქრისტიან-
ობის მიღებამ. ამ პერიოდის სი-
ნათლის სხივისაგან გამომარჩევად მიღ-
დარი სასულიერო ლიტერატურა. ამ
ლიტერატურას ეკუთვნის თითქმის ნა-
ხევარი ყველა იმ წიგნებისა, რომელი-
ნიც კი დაწერილად ქართულს ენა-
ზედ: თარგმანი დაბადებისა, ბერძენთ
ამათა ფილოსოფიის პლატონისა და
არისტოტელის სკოლის დოქტრინა წა-
წერებისა და მათი განმარტებანი (ეს
განმარტებანი ორიგინალ თხზულებად
ჩაითვლებიან). ის აქ არის მამწიფელი
ნაღვანი და ნაწარმი. ამ გვარის ნა-
ღვანი და ნაწარმი არსებობდა მანამ
ზრდოვდნენ ყველა განათლებულ ევრო-
პის ერების წინაშედ, საუბედროდ, ამ
პერიოდს ნაბიჯზედ შესდგა ქართუ-
ლი ლიტერატურა, რადგან მტრისგან
აუკლებამ, სულჯუკებისა და მონგოლთა
შემახსენებდა ნება აღარ მისცა ვერს, რომ
ასეთი სასიძალადო შრომა განგრე-
ბო.

იმას გარდა, რომ სასულიერო ლი-
ტერატურა საქართველოსი ასე გა-
მარჩევნიდა და მიუხედავად იმისა, რომ
ქართველნი მოკლებულნი იყვნენ სა-
მეცნიერო გამოკვლევასა მხარისა ლა-
ტინურის გამო, მაინც პოეზიის ყველა
სურნელიდანაც მოვიდნენ საქართვე-
ლოსი და ყოველი შეწვეული კავ-
სიონისა ამ ყველიებით შემოიღო. სი-
ამოცნებით უნდა მოვიხსენოთ აქ სა-
ხელნი რუსთაველისა, მთხვარისა, სარ-
გისისა, აბდულ მუსიასი (?), ჩახურაბდის
და ადრინ შირა მათის ნიჭის ხასიათი და
მათი ფრიალ თავისებური და ორიგინა-
ლი ნაწერნი. ამ ნაწერების გარეგნად
განხილად იგივე ისტორიი იქმნება,
რადგან ზემოხსენებულ ქმნილებათა
მომქმენდი პირნი იგივე ისტორიულნი
ქართველნი გვიჩვენებენ და მხოლოდ
სახელებად აქვთ შეცვლილი.

უკანასკნელ ბავგარტების მეფობის
დროს ევროპის გონებრივად გამოფ-
ხიზლებამ საქართველომდინეც მოა-
წვია. რუსეთთან მისილა-მოსილვამ ამ
ქვეყანაშიაღ შემახიგანა ახალი მო-
ძრაობა. ამ დროს დაიბადნენ პოეტ-
ნი, ორატორნი, ისტორიკოსნი, წარ-
ჩინებულნი ფილოსოფოსნი და სხვა-
და-სხვა გვარის ნიჭის პატრონი.

თიმიურბ I, არჩილ მეფე, ეახტებ
VI, ეს ნაყოფიერი პოლოგრაფოსი,
რომელმაც თუ შეგვიტყვებდნენ მისივე
წიგნი ანტონი I, აგრეთვე სულხან-
საბა და ბაქარი?), ძე ვახტანგისა,—
ყველა ესენი ბრწყინებენ ქართულ
მწერლობას მოწინავედ რაზმში. თუ
ერთის მხრით ამათ უწინარეს შემო-
სულიერ წიგნის-ბეჭდვად საქართველო-
ში და, მეორეს მხრით, ოსმალთა და
მეტადრე აღა-მამად-ხანის სისხლის
ღვარში არ ჩაქერა აღორძინებული
და აღუთრთველული მწიგნობა დი-
სტილიანების ერისა, უფველია, საქარ-
თველო თავის ლიტერატურით ფრიალ
საბატო ადგილს დაიჭირა ლიტერა-
ტურით მიღდარ ერთა შორის. ტყე-
ლისისა, იმერეთისა და მოსკოვის
ქართულის სტამბებდამ გამოვიდა
ფრიალ კარგად დაბეჭდილი დაბა-
დებამ, ლიტურა, ევფხვის ტყაოსანი
და შიგნითი სხვა წიგნები, რომელთაც
ეკრება თუ გაცილობს, ღირსეულად
დავათავის კიდევ.

მათხრობები
დღევანდელ და სახელგანთნებ ყოველ
II-ის მეფობამ ჰქანა მრავალნი პოეტ-
ნი, რომელნიც პატრიკემულნი და სა-
ყვარელნი არიან ქართველთაგან. ამ
პოეტთა შორის, ვგონებთ, ბესარიან
(ბესიკ) ვაგაშვილს უნდა გვიროს პირ-
ველი ადგილი.

უკანასკნელი ნაშთი ქართული გე-
ნიისა უნდა ვეგებოთ მეფე გიორგი მე-
XIII-ის ნათესაობაში. უკანასკნელ-
ნი ბატონიშვილნი თავისუფალ დროს
ახმარებდნენ ქართულ ლიტერატურა-
სა. მეფის ძეთ დაიბნა, ბავგარბი,
იოანე და ოქროპირმა მიჰყვეს ხელი
ყოველ გვარ მეცნიერებას—გრამატი-
კიდან და ლექსთკინიდან მოკლებულ
ილი არაბადობად და სამხედრო მეცნი-
ერებად. მეგრამ ამ მხრით უფრო
მეტეს პატივის ღირსია სახელ-განთქ-
მული მეფის ძე თიმიურბი. უკაცრავ-
ად კი ნუ ვიქმნებთ, ბატონებო, და
უნდა მოვახსენოთ-კი, რომ თუ არ
განცივრებოთა და სიყვარულით, ისე
არ შემოძლიან წარმავსტყვა სახელი
იმ ბატონიშვილისა (თიმიურბისა),
რომელიც განთქმულია თავისის კეთი-
ლის გულით და ამასთანავე დატურ-
ვილია დიდის სკანით და კუთვით არ
შემოძლიან იმიტომ, რომ იგი სულით
და გულით მისცემია მეცნიერებას და
თავის ღირსის ერის ლიტერატურას; ამ
ბატონიშვილს თუ მეამოწონებთა
ესთელი ჩემს მასწავლებლად!

აუღმდის იმავე სხლამაზე დასწრე
ბია თიმიურბი და მეცნიერთა კრე-
ბას მამინათვე აუღმდის საბატო წვე-
რად ამოურჩევია სწავლული ბატო-
ნიშვილი.

2. ვაგაშვილი

გასართობი

ნადაიმა მკვლავადარბოა, რამდენი უსა-
ქმო ადამიანი ქვეყანაზედ, რომელმაც არ
იყოს, რა გააკეთებდა და სხლამაზე ათს
გვარის ჩინო-ყვედლობით გავრთოს და გა-
დიყოლოს გული. ამ ნაირი უსაქმონი პა-
*) არ ვიცი, ავადმყოფის მოსიქ აქ რატომ
არ იხსენიებს მეფე თიმიურბ II-ს და ვაგ-
ტანის შვილს ვაგაშვილს; ესენი სხვადას-
ხვა მოგვარებულნი ლიტერატურულ მო-
ღვაწეობითა.

რისი მაღალ საზოგადოებრივ ყოფილან.
იქნება მოცლილსა ახალგაზრდა და ღამა-
ქალეს ახალი გასართობი საქმე მოეგნათ
„ნაღმი მკვლავადარბოა“. სანდომოდ იყო-
ბებან ორიგინალ ქალნი; ყველაში მათია
და შვედია არან შემოსილნი, სახეზე შვი-
რივე უქო ჩამოყარული. ის ათასი, რა
მეღმობე სადღიანს, შვიის მიხედვით არის
გაუფრად და მართლად ვერცხლის გვირ-
გვანება და საფუძვალ ქველბობა. სკამე-
ბი ისეთი სახისანი არან, თითო პირვე-
ლელი გეგობობა და ზედ დაუტყვევებელი სხე-
ქმნის გარის წყლვები აქვთ შემარტყე-
ლი. დანაჩნდის ტარები ძელისა, შამ-
პანის ღვინის ოფისი ქაღალდს სმენ, მო-
სასხარევეს მისუღაღვების ჭანისმისი
ბეგია, ხოლო უსიგლო არგანი ურავს სან-
ტოლოგარო ხმას. საღვებელოცა მალან
თურმე წინადადებება ამ უსარო გარობას
და ახალგაზრდა დღევანა საჯაროდ გამოცხად-
დამ არც ერთს ქალს, რომელიც ამ გვარის
გარობაში მოსწილვისას იღეს, ნებას არ
მივცემ ზიარებასა.

მათხრობები

ერთმა ვიღის სახელგანთნებ იქმნა და პრეფ-
სორმა გიორგი შებეგვი დეკუმა; მისე ახარ-
მისი პრეფ ავად არის, წამოხსნდით და-
უფროსდებ. მისე ახარმისი მიღდარი ვა-
ცი იყო. პრეფსორსაც დიდა-ბილი ვაგ-
მყოფები ჰყვება ვენაში და პასუხად ასე მის-
წერა: „უხად 2000 ფლორინი მომიცითო“.
ქმნის კიდევ მოვიდა დეკუმა კრავიკიდან:
„1500 ფლორინს დასწერდით“. პრეფსო-
რი უფლის ყველა პასუხად „არ იქნება,
2000-ზე ნაკლებ არ ავიღებ“. კიდევ სწე-
ტენ კრავიკიდან: „წამოხსნდით, თინაშინი
გარი, გვალთო“.

პრეფსორი მოვიდა კრავიკს, რისის გზის
სადღურად ვაგაშვილს ნაოსნებში ახარმისი
და უხარეს, რომ არამოსანმა იქმნე ქირი
წიგლი. დაპირებული მავთერ მისცემს—
ლოდ გზის ხარჯად და სასტუმროს, სცა
პრეფსორს ჩამოხტა, ვიდრე მატარებელი
წიგლიდა უკვებ ვენაში.
ამასთანავე ვაგაშვილს, რომ ესა-და-ეს
გამიხრნილი ქმნი კრავიკში, ექმნან მი-
ვიდნენ შორე დღეს კრავიკის მეგრანდები
და მავთერად ვაგაშვილს და საღამომდე და-
გვიანეს პრეფსორი, როცა ექმნა დაპირა
წიგლი რისის გზის საღვებო, ვიდრე
ესთელი ავიდებამ, აუტორიალა, თითოე
უფლად რაღვ ქვედა პრეფსორსოვს,
მავრამ მეც კი ვაგაშვილს. პოლის, როცა
მავრამ ჩაგვად ვაგაშვილს და ზარი დაპრეს მე-
ორედ, მივიდა და უხარა:
— ამამისი ცოცხალია, არ მომეცვარა,
— როგორ თუ ცოცხალია? მამ ის დეკუ-
— ცოცხალია, ბატონო. თქვენთან იყო დღეს
სხვა ვაგაშვილსთან ერთად და რჩევა გე-
ითია კიდევ თავს ვაგაშვილს გავო.

პრეფსორს რაღვ უნდა ვიხსნა კიდევ
მავრამ უნდას გარეგლი საღვებო ვაგაშვილს,
დაპრეს მისამდე ზარი და მატარებელი
საქმაროდ წიგლი კრავიკიდან.

როდებამ შეეგვადობთ. ერთ ვაგაშვილს
მუხტი ცოლი ჰყვება და ამიტომ ძალიან
ტყბლად და თინაშინი სწავლობდნენ
ცოცხარნი. ერთხელ, როცა ქმნი შინ არ
იყო, სახლს ცეცხლი წყვიდა. ცოლს ასე
შეშინდა, რომ შინსაცან ენა ამოიღა და
დაპარავი დაიწყო. როცა ქმნი დაბრუნდა
სახლში, ცოლი მიეგება და სხარადილი
უნდას: „ქნა ამოვიღეც ენა ამოვიღეო“.
ამას ვაგაშვილს ქმნის თუ შეშინდა, რომ
მაშინვე ენა ჩაუვადდა და დაბრუნდა ში-
სკან.

ლეკემა

28 აპრილი
კამბარაშვილი, გუშინ გამოაცხა-
და სენატმა, რომ სარჩობი იმ
ბრუნდებულთა, რომელთაც კოზ-
ლოვის საზოგადო ბანკში ბოროტ-
ბოქმედება ჩაიდინეს, 912 მუხტილი
ძალით შეწყნარებულ არ იქნანო.

„ნოვოე ვრემია“ ამბობს: ფი-
ნანსთა მინისტრმა გარდასწყვიტა,
რომ სამხედვარ-გარედ წამსველელ-
თა გარდასახადის მომარტებთან
ერთად უნდა შეიცვალოს ყველა
სამხედვართა წესებიც და მიიერიდგან
დავრ მიეცეთ შედგებით ვაჭრებს,
ხელოსნებს, რუსეთში საუფადოდ
გამომოსაღებულ უცხო სახელ-
მწიგნობათა ქვეყნებდამ და იმ ყმა-
წილებს, რომელნიც ჯერ ათის
წდისანი არ არიანო. შედგებით
ექმნებთ მხოლოდ იმ მამულთა-
პატრონთა, რომელთაც სამხედვარ-
გარეთაცა აქვთ მამულები, ხოლო
არა უმეტესს სამის თთვისა.

**კამბარაშვილის ბრძანება, 27 ს მარტს
უ ა ს მ ა ი:**

საქმის ნომერი	საქმის ნომერი	საქმის ნომერი	საქმის ნომერი
მარტ.	მარტ.	მარტ.	მარტ.
სეო-მანათიანი ოქრი	→	9 30	→
ტაბორის კონსტანტი	→	→	179/1
5/1 პრეფსორის შინა- განის სესხის მომგები	→	→	246/2
— შვირისა	→	→	230/1
გორანობის ფურცელნი: შუღილის ბანკისა	→	→	→
ქეთისარის ბანკისა	→	→	→
სტრის სურთიერო ნდობა საზოგადოებისა	→	→	→

სასაქმელო ცნობანი

მარტი 31 დღით არის

29 დღე გვიარა. ჰობა. ლიხისა მარ-
კოს ჰიქსი, კირლე დიკარისა, კოლო.
ჰობა. სიმე. ჰობა. ტყეშარტი შუა-
დღე 12—1. ტფილისში შუა ამოღის 5—28, ჩა-
დის 3—36. მთავარ 18 დღისა.

30 დღე ორშაბათი. ლიხის ოიანქი
და ზოსმისი კოლე. ეკირისა და ანგე-
ვანისა. მარტ. მე-18 რიცხე თვისსა რე-
ვაზისა, 1304 წ. ჰიქსისა. ტყეშარტი შუა-
დღე 12—1. ტფილისში შუა ამოღის 5—26,
ჩადის 3—37.

31 დღე სამშაბათი ლიხის იბატი
გაქს, კოლო. ჰობისა და კორილიისი.
ტყეშარტი შუა-დღე 12—1, ტფილისში
შუა ამოღის 5—25, ჩადის 6—38. მთავარ
20 დღისა.

ბამოსადები ცნობანი

ნახარი

1 მარტიდან პარილამდე.

თეთრი შურე რუსეთი 1 გორ.	5 კაბ.
წითელი შურე 1-ის ხარისხისა	3
→ 2	2 1/2
თიხის წითელი შურე 1-ის ხარის.	5
→ 2	3 1/2
→ 3	3
ჯვარის მამას შურის დაჯა	
1-ლის ხარისხისა	5
მე-2 ხარისხისა	4
მე-3 —	3 1/2
მომის ხორცი 1-ლის ხარისხისა	8
→ 2	7
სუეი.	14
ცხრის ხორცი	10
ღორის ხორცი 1-ის ხარისხისა.	→
→ 2	→

მენისეალაზია

გოლოვისის ზროსეკტი, სახლი მდივანისა.
მაქვს პატივი ვაცნობო ტფილისის პატივცემულს საზოგადოებას,
რომ ამ დღეებში ახლად მივიდა მწიგნობარად საზახალში მხა-
შეკრული ტანისახლი, როგორც კაცებისათვის, ასე უმწიგნობარისათვის,
უკანასკნელის ფასონებისა; გარდა ამისა მაქვს კიდევ ტანისახლისი მოხ-
კაფისა და ვაგაშვილს წარჩინებულის ფაბრიკანტებისაგან. ფასები ყო-
ველთათვის ხელ-მისაწვდომია.

კერძო ვანქსაღებაი

**სამარტოლო-მომართის სანტო-
სანა.**

უწინდლისა და უმარტოლოვის
სინოლის საქართველო-იმერეთის კან-
ტონის სამმართველოში (привы-
чье) ამა 1887 წლის 13 აპრილს
სათვის დანიშნულნი ვაჭრობა. ამ ვა-
ჭრობაზედ გაიყვანა იჯარით ოიან-
ნათლის-მცემის მომარტის სათიბი აღ-
გებით. ხელ-შეორე ანუ ვანქსაღე-
ბითი ვაჭრობა სამს დღეს უკან იქე-
ბა. ესეც ჰსურს აილოს იჯარით ზე-
მოსხმებულ სათიბი მიწებები, უნ-
და შემოიტანოს არა ღირსი კან-
და უნდ დარწმუნო სინოლის ქა-
ტონაში და ითხოვოს, რომ ნება მის-
ცენ ვაჭრობაში შესელოსა. მსურველი
შეუძლიან დაბეჭდილი ქალღლი შე-
მოქმნან დანიშნულ დროსათვის,
ღილის 10 სათაზე, ამ ქალღლით
ერთად უნდა წარმოადგინონ ჯგირა
გინა ბეი ამ წოდ ფულად და ამ სა-
კრედიტო დაწესებულებათა ბილეთე-
ბად და აგრეთვე ქალღლი იმისი, თუ
რა უწილისა იჯარით მამულის აღ-
ბის მსურველია. პირობის შეტყობა
შეიძლება სინოლის კანტონის კან-
ტონარმა ყოველ-დღე ღილის 9
სათაზედ ნაშუადღეის 1 საათამდე,
კერძო-ტყე დღეებს გარდა. (3—3)

ბიბლიოგრაფიული განცხადება

დაიბეჭდა
რობინზონ კრუზო, თხზულებანი
დელონი, თარგმანი რუსულიდან
ანასტასია თუნიშვილისა. გამო-
ცემა წყურა-კითხვის გამავრცელებ-
ებლის საზოგადოებისა.

შანი მამი შაური

საწიგნი წიგნის არის წყურა-
კითხვის გამავრცელებელის საზოგა-
დოების კანცელარიაში, სათავად-
ანასტასია ბანკის ქვეშ, არწერნი-
ელ სახლებში (подъ помпешен-
Тифлисского Дворянского Земель-
ного банка) ისეიება ტფილისში:
გროტიოვასა და ჩარკიანის წიგნ-
თა მადონებში; ქუთაისში—მისთა
ჭილაძეების და ხინაში—ნუსტარ
წიგნისა წიგნთა მადონებში.
ვინც ნაად ფულზედ იყიდის თვით
საზოგადოების კანცელარიაში არა
საყიდე 10 ცალიას, იმას დაეთმობა
წიგნი ხუთ მუხრად.

დაბეჭდა ახალი საეპისკოპოლო

წიგნი

„მოლაღური“

ან. თუმანიშვილისა.
შანი მამი შაური
ისეიება ტფილისში, ჩარ-
კიანისა და გროტიოვის მად-
ონებში, ქუთაისში ჭილაძეების
მადონებში და სხვა ქალაქებში კი
კერძო კაცებთან. (10—7)